

Det kongelige landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200601467-/OLY
Vår ref: 2006/10961
Dato: 16.06.2006
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

PERMANENT NASJONAL PLATTFORM FOR ALTERNATIVER TIL DYREFORSØK

Vi viser til departementets brev datert 12.05.2006 vedrørende mulig etablering av en permanent nasjonal plattform for alternativer til dyreforsøk.

Mattilsynet (MT) og Norges Veterinærhøgskole (NVH) inngikk i november 2004 en avtale om opprettelsen av en midlertidig plattform for alternativer til dyreforsøk. MT har finansiert den midlertidige plattformen med 1,23 millioner kroner for 2004 og 2005 og har gitt tilsagn om kr. 550.000,- for 2006. NVH har hatt det operative ansvaret. Blant de viktigste oppgavene som den midlertidige plattformen har bidratt vesentlig til, kan nevnes:

- indentifikasjon av områder i Norge hvor det er spesielt behov for å innføre de tre R'ene (Replace, Reduce, Refine) i forbindelse med dyreforsøk
- samling og kunngjøring av retningslinjer for dyreforsøk, samt indentifikasjon av områder hvor Norge trenger flere retningslinjer
- stimulering til harmonisering og kvalitetsheving av opplæring i forsøksdyrlære i Norge
- stimulering til økt kunnskapsutvikling om fisk som forsøksdyr, bl.a. ved å arrangere et internasjonalt konsensummøte om harmonisering av retningslinjer for stell og bruk av fisk i forsøk
- samarbeid med forsøksdyrutvalget og de lokale ansvarshavende ved landets forsøksdyravdelinger
- bistand til arbeidsgruppen som har utarbeidet forslag til ny dyrevernlov
- innhenting av informasjon fra de eksisterende europeiske plattformer om deres arbeidsmåte, bl.a. med tanke på etableringen av et statlig, politisk uavhengig fond for alternativer til dyreforsøk
- utredning av grunnlaget for etablering av en permanent plattform og et permanent forskningsfond for alternativer til dyreforsøk

Mattilsynets erfaring så langt med den midlertidige plattformen, og ikke minst NVHs bidrag, har vært meget gode. Vi tar til etterretning departementets signal om at intensjonen fra Stortingsmelding nr.12 (2002-2003) om å etablere en permanent plattform for alternativer til dyreforsøk står fast, og at det kan være aktuelt å etablere en slik plattform fra 01.01.07.

Mattilsynet
Hovedkontoret, Seksjon dyrevern og
dyrehelsepersonell, Felles postmottak,
Postboks 282, 2381 Brumunddal

Saksbehandler: Espen Engh
Tlf: 23216584
Besøksadresse: Ullevålsveien 76, Oslo
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

www.mattilsynet.no
Postadresse: Hovedkontoret, Seksjon
dyrevern og dyrehelsepersonell, Felles
postmottak, Postboks 282, 2381
Brumunddal
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefon: 23 21 65 84

Departementet ber i brevet av 12.05.06 Mattilsynet om å:

- gi en konkret tilrådning om hvordan en permanent plattform eventuelt kan etableres
- gi tilrådning om hvordan plattformen kan finansieres
- framsette forslag om det driftsmessige ansvar for plattformen

Tilrådning om hvordan en permanent plattform eventuelt kan etableres

Ett av oppdragene fra Mattilsynet til den midlertidige plattformen har vært å utrede hvordan de eksisterende europeiske plattformene er bygget opp og foreslå organisering av en eventuell permanent norsk plattform. NVH har levert rapporten "A Norwegian Plattform for Alternatives to Animal Experimentation" (ISBN 82-7725-121-1), som inngår som en del av sluttrapporten fra prosjektet Nasjonal plattform for alternativer til dyreforsøk, desember 2005 (ISBN 82-7725-118-1). Mattilsynet har lagt denne rapporten til grunn i sin vurdering.

Plattformen foreslås opprettet i samsvar med hovedprinsippene for den europeiske paraplyorganisasjonen *ecopas* definisjon av "consensus platforms for alternatives". Dette innebærer bl.a. at plattformen skal være organisert i henhold til demokratiske prinsipper, at beslutninger bør fattes v.h.a. konsensus og at de fire interessentgruppene offentlig forvaltning, industri, dyrevernorganisasjoner og forsknings- og undervisningsmiljøer skal være representert.

Mattilsynet foreslår, i samsvar med NVH-rapporten, å organisere den permanente plattformen som en stiftelse med en grunnkapital på kr 100.000,-. Vi foreslår videre at stiftelsens styre bør bestå av åtte personer, to styremedlemmer fra hver av de fire interessentgruppene. Styremedlemmene fra forvaltningen bør oppnevnes for 4 år av gangen av departementet eller Mattilsynet, de øvrige styremedlemmer foreslås valgt av et representantskap for 4 år av gangen. For å sikre kontinuitet foreslås at ett styremedlem fra hver av interessentgruppene oppnevnes/velges hvert annet år. For hvert styremedlem oppnevnes/velges et personlig varamedlem. Styrets oppgaver og forretningsorden foreslås i det vesentlige i samsvar med §§ 5 og 6 i de foreslåtte vedtekter for stiftelsen (s. 29 i NVH-rapporten). Det er en forutsetning etter stiftelseslovens § 30 at styret er stiftelsens høyeste organ, og at forvaltningen av stiftelsen hører under styret.

Representantskapet bør bestå av individuelle medlemmer og firmamedlemmer for de tre interessentgruppene utenom forvaltningen. Begge typer medlemskap må klassifiseres innenfor en av interessentgruppene slik at medlemmene innen hver interessentgruppe bare har stemmerett på sin gruppes styremedlemmer. Slik vil eksempelvis industri-medlemmene kun velge industriens styrerepresentanter. Med noen modifikasjoner foreslår vi representantskapets oppgaver og forretningsorden i samsvar med § 8 i de foreslåtte vedtekter for stiftelsen (s. 30 i NVH-rapporten).

Mattilsynet gir sin tilslutning til forslaget om å opprette et fast sekretariat for plattformen og ser dette som avgjørende for at plattformen skal kunne oppfylle sin hensikt. Vi foreslår i oppstartåret 1 faglig årsverk (seniorrådgiver) samt ½ årsverk til sekretær. En eventuell styrking av sekretariatets bemanning bør vurderes etter ett driftsår.

Mattilsynet foreslår ikke å oppnevne en valgkomité slik NVH-rapporten legger opp til. Det forutsettes at sekretariatet vil kunne stå for organiseringen av representantskapsmøte, inklusive valg til styret.

Mattilsynet ønsker å klarlegge om Vitenskapskomiteen for mattrygghet vil være i stand til å påta seg oppdrag om risikovurderinger for plattformen, formidlet via Mattilsynet. Det vil sannsynligvis likevel kunne være behov for at plattformen skal kunne knytte til seg ad hoc ekspertgrupper i enkelte saker. Dette ønskes utredet nærmere.

I en oppstartsfasen foreslås å oppnevne et interimstyre i samsvar med NVH-rapporten s.20.

Tilråkning om hvordan plattformen vil kunne finansieres

For det første driftsåret ser Mattilsynet for seg følgende budsjett:

Kostnader:

Grunnkapital for etablering av stiftelsen: éngangssum kr. 100.000
(Grunnkapital kr. 100.000,- er minste tillatte, jfr. stiftelsesloven § 14, 1. ledd.)

Årlige utgifter:

Sekretariatet:
Seniorrådgiver (l.tr. 55-56) kr. 510.000
Sekretær (l.tr. 44, ½ stilling) kr. 210.000

Møtegodtgjørelse (kr. 265,- pr. time):

- Styret
- 2 fysiske møter á 4 timer: kr. 17.000
- Telefonmøter, 4 á 2 timer: kr. 17.000
- Reiseutgifter: 8 representanter, 2 møter, gj.snittlig reiseutgifter kr. 2000,- kr. 32.000

• Representantskapet

Møtene forutsettes avhold for deltakernes egen regning.

• Ad hoc ekspertgrupper

Antallet komitéer som blir opprettet, vil avhenge av plattformens ambisjoner og aktuelle problemstillinger. Vi har foreløpig ikke tatt høyde for de økonomiske konsekvensene av eventuelle ad hoc grupper.

Driftsmidler til

1. kontorrekvisita kr. 50.000
2. leie av webhotell, support kr. 20.000
3. kopiering, trykking kr. 80.000
4. utsendelse av informasjonsmateriell kr. 50.000
5. Bevertning til møter kr. 10.000

Samlede årlige utgifter: kr. 996.000

Inntekter:

Medlemsskap i representantskapet:
Firmamedlemskap: 20 firmaer á kr. 5.000 kr. 100.000
Individuelt medlemskap: 40 á kr. 250,- kr. 10.000
Renter på grunnkapital kr. 3.000
Tilsammen: kr. 113.000

Netto årlig utgifter første driftsår: kr. 883.000

På noe sikt bør det være mulig å innhente betydelige sponsormidler fra organisasjoner og næringslivet som vil støtte utviklingen av alternativer til dyreforsøk i form av enkeltprosjekter. Vi antar at antall individuelle medlemmer vil kunne økes betraktelig over tid. Likevel bør det forutsettes at plattformen også på sikt i hovedsak må finansieres v.h.a. statlige bevilgninger.

I telefonsamtale med Eva Grendstad 07.06.06 ble det presisert at oppdraget med å tilrå finansieringsform for plattformen ikke omfattet inndekking av Statens utgifter.

Forslag om det driftsmessige ansvar for plattformen

Erfaringene med Norges veterinærhøgskole som driftsmessig ansvarlig for den midlertidige plattformen har etter Mattilsynets vurdering vært meget gode. NVH innehar den største faglige kompetansen på alternativer til dyreforsøk i Norge og har opprettet og ajourført Nordens største

database for alternativer. Mattilsynet foreslår på denne bakgrunn at Norges veterinærhøgskole også tillegges det driftsmessige ansvar for en permanent plattform.

Mattilsynet har også på oppdrag fra LMD og med bakgrunn i stortingsmeldingen om dyrehold og dyrevelferd bedt den midlertidige plattformen om å utrede et forsknings- og utviklingsfond for forsøksdyr etter svensk mønster og har mottatt en utredning fra NVH om dette. Vi har i denne omgang avgrenset vårt svar til bare å omhandle plattform for alternativer til dyreforsøk, men kommer gjerne tilbake til tilsvarende vurderinger rundt forsknings- og utviklingsfondet etter eventuell nærmere bestilling fra departementet.

Med vennlig hilsen

Torunn Knævelsrud
Seksjonssjef

Kopi til: Fiskeri- og kystdepartementet